

— STILTE. —

„Im Wald ist Frieden, im Wald ist Ruh.“

Lezer, ik heb het woud lief, omdat het mij rustig maakt. De wereld is onrustig, gejaagd. Het leven drijft voort, kent geen stilstand, geeft geen gelegenheid om tot zichzelf in te keeren, rustig na te denken, te peinzen over leven en sterven, over waarheid en heerlijkheid. Opgejaagd, gestoord, gehinderd wordt ge ieder oogenblik, en al zoekt ge ook de eenzaamheid van het klooster of de kluis, toch zult ge ook daar telkens vinden wat u afleidt, wat u doet afdwalen van uw gedachten. Menschen, wier leven peinzen is, vindt ge slechts in de woestijn, in het woud en aan de zee. Daarbuiten vraagt het leven onophoudelijk daden, werken, handelingen; ge hebt een gedachte nog niet gevormd, of ge moet ze reeds omzetten in een feit, in een gebeurtenis, en bij dat omzetten wordt uw gedachte reeds vervormd door andere gedachten en door andere feiten. Maar in de stilte kunnen uw gedachten groeien, rijpen, kiemen en spruiten maken, tot uw kiemgedachte een groote boom wordt met wijduitgespreide takken.

En die boom der gedachte groeit het liefst in het woud. Ook op de zee, maar het voortdurende gevaar, de aanhoudende strijd om het leven te bewaren, geeft daar aan den gedachtengang iets sombers, iets stroels. Ook in de woestijn, maar de kaalheid, de dorheid, de droogte geven daar aan het zieleleven iets hard, iets strengs. In het woud rijpt het zieleleven het meest rustig, het meest ongestoord, het meest harmonisch. Daar niet het levenlooze der woestijn, daar niet het levenbedreigende van de zee. Daar juist het volle, rijke leven, dat ongehinderd zich ontwikkelen kan, en dat toch tegelijk niemand hinder doet. Daarom heb ik het woud lief!

Ik heb het lief in alle seizoenen. Als de lente de sneeuw doet smelten, is het woud reeds gereed met den nieuwen plantengroei, die onder de afgevallen bladeren van den vorigen herfst zich reeds ontwikkeld heeft en slechts wachtte op het verdwijnen van het beschuttende sneeuwkleed. Daar groeien de groene kruiden, daar bloeien de blauwe bloempjes van vergeet-mij-niet en de witte anemonen reeds, als elders in het veld de grauwe herfstkleur nog heerschappij voert. En als het kleine kruid op den bodem zich in volle schoonheid ontwikkeld heeft, dan groenen ook de groote boomen en tooien zich met de frissche kleuren der lente.

En als de zomerzon het koren doet rijpen in de velden, dan geniet ik zoo gaarne de koele schaduw van het woud, doorgeurd van eikenloof en berkeblad en beuken-groen, geuren, die de zenuwen sterken en zieke longen genezen. Welk een schoonheid, als de zonnestralen zich een weg zoeken tusschen de bladerkruinen door, en in dartelende vlekken spelen over den bemosten bodem. Welk een lust, als de regendroppelen dansen van blad op blad, neerruischen langs de stammen, en plassen vormen aan den voet der boomen. Welk een genot, te luisteren in de ochtendrust naar het blijde lied der ontwakende vogelen, of diep in den nacht het hartstochtelijke lied in te drinken van den jubelenden nachtegaal.

Schoon ook is het woud, als de herfststormen daar buiten woeden over de velden. Dan zingt het woud. Dan klinken de orgeltonen van de dennen; de fijne takken der berken en beuken ruischen als harpen en violen, bespeeld door de onzichtbare handen van den wind, en de sombere grauwe kleur stemt zoo volkomen in met het droefgeestige geluid van den weemoedspsalme.

Doch het schoonst is toch het woud in den winter, als de sneeuw alles kleedt in een gewaad, dat met zijn bovenaardsch wit en zijn mollige vormen niet tot de tegenwoordige schepping schijnt te behooren. O, ik begrijp het, dat zoovele schilders het eerst naar het penseel

hebben gegrepen om den indruk van het sneeuwlandschap weer te geven. Ik gevoel het, hoe Noren en Zweden dwepen met hun winter, die jaar op jaar zijn tooverroede uitstrekt over het landschap, en ik verheug me, dat ook ons zeeklimaat ons af en toe zulk een Noordschen winter te genieten geeft, ons een boschgezicht geeft, waarbij we meer dan ergens elders vergeten wat daar woelt en werkt en wringt in de worstelende wereld, waarbij we tot rust en tot vrede komen, en alles vergeten wat leed doet.

Lezer, hebt ge de stilte van het besneeuwde woud wel gehoord? Dát is mij het schoonste. Ja, het oog wordt verkwikt, waar de sneeuw zich legt tot den rand der beek, waar ze de takken der boomen dekt en elk twijgje liefkoozend bedekt met haar teere lijntjes van wollig wit. Het oog geniet, starend in de verte, waar het wit van de sneeuw een grijzen nevel schijnt te vormen, die hangt tusschen de boomen. Het oog jubelt, blikkend naar de toppen der boomen, waar het wit der sneeuw en het blauw des hemels elkander ontmoeten, en een zuiverheid en reinheid melden, nergens anders op aarde te aanschouwen. Doch meer dan het oog wordt het oor verkwikt. Welk een stilte! De storm, die de sneeuw heeft aangebracht, heeft uitgewoed; geen windzuchtje beweegt de takken. De dieren slapen; de vogelen zijn vertrokken naar andere streken; geen levend wezen doet zich hooren. En gij zelf, lezer, die in den zomer in het woud uw lied deed medeklinken met dat der vogelen, gij zwijgt thans, gij houdt uw adem in, alsof ge vreest door een onvoorzichtig geluid de betoovering te verbreken. Doch uw zwijgen is niet het zwijgen der duisternis, het zwijgen van den angst; neen, dat ge zwijgen moogt, is u een genot, een vreugde. Evenals het woud moogt ge u thans eens afzonderen van het gewoel des levens, en meer dan ooit wordt het woud u een tempel, waarin ge aanbidt, doch waarin ge voor uw aanbidding geen woorden zoekt. Zonder woorden heeft uw ziel gemeenschap met uw Schepper en ge aanbidt Hem in de heerlijkheid van Zijn heiligdom. Mijn ziele, zwijg, aanbid! Hoort ge niet in die stilte het engelenlied ruischen: Heilig is de Heere der heerscharen, de gansche aarde is van Zijn heerlijkheid vol!

En toch, mijn lezer, die heerlijkheid der aarde in het witte kleed der heiligheid is slechts schijn, geen werkelijkheid. Het is niet de stilte van een aarde, die met God in gemeenschap getreden is, van een aarde, wier schuld is afgewasschen; het is nog slechts de stilte van den slaap.

Gelijk in de slaapcellen der gevangenen meermalen in de stilte van den slaap de lippen ook van de grootste misdadigers zich plooiën tot een zucht, tot een gebed, zoo strekt zich onbewust in de stilte van het woud de aarde uit naar haar Maker, als smeekte ze om vrede. Het schepsel zucht. Zou dát niet de oorzaak wezen van uw aarzeling om de stilte te verstoren, dat ge inwendig gevoelt: zoo moest het blijven? Hebt ge niet een gevoel, alsof ge huilt om terug te keeren tot het drukke leven? Neen, ge wordt in het winterwoud niet vrolijk, niet dartel; dartelheid en vrolijkheid verbergen o, zoo dikwijls, schrijnende smart, vinnige droefheid. Hier in het woud wordt ge waar. Ge gevoelt het: zoo vredig, zoo rustig, zoo ontdaan van strijd en onwil moest de toestand zijn, en ge zucht mee met het schepsel, omdat ge van dien uitwendigen vrede nog niets hebt dan het gezicht uwer oogen. En dat zuchten is u zoet!

Want het zal verhoord worden. Thans is de aarde slechts rustig, als ze slaapt; straks zal vrede heerschen temidden van overstelpend, bruisend, hartstochtelijk leven. Leven en vrede zijn thans tegenstellingen; tusschen die twee zal in de toekomst harmonie zijn. Want de Vorst des Levens is ook de Vorst des Vredes! Thans reeds geeft Hij aan ieder, die geloovig tot Hem komt, het eeuwige leven en den vrede des harten; straks, als Zijn Koninkrijk openbaar zal worden, zal de veelheid van vrede bloeien, en tevens het leven der menschheid zich ontwikkelen, zóó rijk, zoo vol, als wij thans ons niet durven indenken.

A. L.

